

**แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษา
สีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา**
Guidelines for Developing the Role of School Administrators in Operating the White
School Project Free from Drugs and Vices in Educational Institutions. Under Nakhon
Ratchasima Office of Learning Encouragement

พิทักษ์ เกณฑ์ขุนทด, กานต์ เนตรกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Pitak Kankhantod, Kant Netklang

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : pitak01kankhantod@gmail.com

(Received : May 26, 2024; Edit : June 2, 2024; accepted : June 3, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 210 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง จำนวน 5 คน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้องมีคะแนนระหว่าง 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.910 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา แล้วสรุปบรรยายเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวม ไม่แตกต่าง
3. แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรมีการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกำหนดแผนในการแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เชวฤทธิ์ ภูบัวเพชร (2562) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผน เป็นการร่วมกันในการแสดงความคิดเห็นทุกภาคส่วน การวิเคราะห์และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการกำหนดแนวทาง การดำเนินงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบ การใช้ทรัพยากร และกำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา, โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข

Abstract

The purposes of this research were to 1) to study the role of school administrators in operating the White School Project. Free from drugs and vices. 2) compare the role of school administrators in operating the White School Project. Free from drugs and vices. Classified according to position holding status. 3) guidelines for developing the role of school administrators in operating the White School Project. Free from drugs and vices in educational institutions. The sample group included educational institution administrators and teachers under Nakhon Ratchasima Office of Learning Encouragement. there were 210 people. target group used in interviews by selecting 5 specific informants. The tool used is a 5-level questionnaire with a consistency index score between 1.00 and a confidence value of 0.910, and an interview form. Statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation, and analysis by t-test. and content analysis Then summarize the lecture in an essay.

The research results found that

The role of educational institution administrators in the implementation of the White Educational Institutions Project Free from drugs and vices. it was found that the overall level was at a high level.

The results of comparing the level of the role of school administrators in the implementation of the White School Project. Free from drugs and vices. Categorized according to position status, it was found that overall there was no difference.

Guidelines for developing the role of educational institution administrators in the implementation of the White Educational Institutions Project Free from drugs and vices in educational institutions. it was found that educational institutions should mobilize resources from all sectors. To jointly formulate an action a plan for resolving. which was consistent with the concept of Chaowarit Phubuaphet (2019) who said that Participation in policy formulation and planning It was a joint effort to express opinions from all sectors. Analysis and prioritization of problems in determining operational guidelines, duties, and responsibilities. resource usage and determine methods for monitoring and evaluation.

Keywords : Development guidelines, Role of educational institution administrators, White Educational Institution Project Free from drugs and vices.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดกลับมาทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทั้งจำนวนผู้เสพ ผู้ค้า และอาจรวมไปถึงผู้ผลิตด้วย ซึ่งได้สร้างปัญหามากมายให้แก่ประเทศชาติดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงพระราชทานในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ณ ศาลาดุสิดาลัยสวนจิตรลดา วันพุธที่ 4 ธันวาคม พุทธศักราช 2545 เพื่อทรงเตือนสติพสกนิกรชาวไทยว่า “ยาเสพติดนี้มันก่อให้เกิดความเดือดร้อนหลายอย่างโดยที่ไม่ได้ตั้งใจ ทั้งราชการตำรวจ โรงพยาบาลเอกชนต่างๆ เดือดร้อนหมดและสิ้นเปลืองคนทั่วประเทศก็สิ้นเปลืองแทนที่จะมีเงินทอง มีทุนมาสร้างบ้านเมืองให้สบาย ให้เจริญ แต่ต้องมาปราบปรามยาเสพติด และต้องมาเสียเงินค่าดูแลรักษาทั้งผู้เสพยาผู้เป็นคนเดือดร้อนอย่างนี้ก็เสียเงิน และเสียชื่อเสียง” จากพระราชดำรัสดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความเดือดร้อนจากผลพวงของยาเสพติดที่มีผลกระทบมากต่อทุกภาคส่วน จึงถือเป็นวาระที่คนไทยในประเทศควรร่วมกันสอดส่องช่วยเหลือป้องกันปราบปราม และเฝ้าระวังเพื่อดูแลสมาชิกในครอบครัวให้ห่างไกลจากยาเสพติด (เครือข่ายกาญจนาภิเษก, 2560)

จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาประเทศไทย โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีกลไกขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติตามลำดับเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย โดยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นประเด็นปัญหาภายใต้แผนแม่บทด้านความมั่นคง ที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด และลดระดับความรุนแรงของปัญหาตามยุทธศาสตร์ชาติ และนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ “สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด” ซึ่งข้อมูลจากรายงาน World Drug Report 2019 ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม แห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime: UNODC)

พบว่าในปี ค.ศ. 2017 มีผู้ใช้ยาเสพติดทั่วโลกประมาณ 271 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ของประชากรโลกและยาเสพติดที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น คือยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ในกลุ่ม ATS โดยเฉพาะเมทแอมเฟตามีนที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย พบว่า กลุ่มผู้ค้าเพิ่มปริมาณยาเสพติดจำนวนมากเพื่อท่วมตลาด กระตุ้นความต้องการของผู้เสพให้คงอยู่ ราคาที่ถูกลงเป็นปัจจัยเสริมให้กลุ่มผู้เสพยาเสพติดเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารเป็นช่องทางติดต่อค้าขายยาเสพติดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การใช้ Facebook, Line, Twitter โดยช่องทางที่พบมากที่สุดคือ Twitter รองลงมาคือ Facebook ส่งผลให้การค้ายาเสพติดขยายวงกว้าง ซึ่งกลุ่มผู้เสพยาเสพติดส่วนใหญ่มีอายุ 15-25 ปีคิดเป็นร้อยละ 3.6 หรือมีสัดส่วนมากกว่า 1 ใน 3 ของผู้เสพทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้มีงานทำซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานและรับจ้างมากที่สุด ยาเสพติดที่มีการใช้มากที่สุดคือยาบ้า ร้อยละ 74.4 รองลงมาคือกัญชา ร้อยละ 5.9 และไอซ์ ร้อยละ 5.7 ยาเสพติดที่ต้องมีการเฝ้าระวัง คือไอซ์ เฮโรอีน คีตาามีน เอ็กซ์ตาซี และกัญชา (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563)

ปัญหายาเสพติดเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาสังคม ดำรงอยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญ เป็นวัยที่มีความเสี่ยงสูงต่อการใช้ยาเสพติด ก้าวเข้าสู่วัยรุ่น เป็นช่วงการปรับตัว มีการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมนทำให้มีความอยากรู้อยากลอง เมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด สมองจะถูกทำลาย ส่งผลถึงการเรียนและอาจชักชวนเพื่อนให้มายุ่งเกี่ยวกับ ยาเสพติดส่งผลให้ปัญหายาเสพติดทวีความรุนแรงมากขึ้น (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563)

ปัญหาการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จากข้อมูลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก โดยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดการโรคและการบาดเจ็บเป็นอันดับต้นๆ เมื่อเทียบกับปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุของความเจ็บป่วยมากกว่า 200 โรค ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิต ทั่วโลกประมาณปีละ 3.3 ล้านคน ในประเทศไทยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อให้เกิดการเสียชีวิตซึ่งเป็นการเสียชีวิตจากกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง NCDs ร้อยละ 59 และประเภทของโรค NCDs พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อการโรคในรูปแบบของปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด คือร้อยละ 73 รองลงมาคือโรคตับแข็งร้อยละ 13 และโรคเมเร็ง ร้อยละ 12 นอกจากนี้ พบว่าในกลุ่มเยาวชน มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีแนวโน้มเป็นนักดื่มประจำ และยังพบปัญหาที่มีสาเหตุมาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รุนแรงมากขึ้น เช่น การใช้ความรุนแรงจากความเมเมา การเกิดอุบัติเหตุจราจรช่วงเทศกาล คนไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรเป็นอันดับ 2 ของโลก (ดร.ณรรณ สมใจ, 2560)

ปัญหาสื่อลามกอนาจาร ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทันสมัย สื่อสารไร้ขีดจำกัด สื่อดิจิทัลเว็บไซต์ต่างๆ เข้าถึงง่าย และค่านิยมสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีการเผยแพร่คลิปการใช้ชีวิตผ่านอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ อย่างแพร่หลาย รวมถึงสื่อลามกอนาจารซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งของการล่อลวงเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ส่งผลถึงการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เกิดปัญหาเรียนไม่จบหรือต้องออกจากสถานศึกษาเพื่อไปเลี้ยงบุตร ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนไทยไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (วรารักษ์สิริ จารุทิพย์มงคล, 2563)

ปัญหาการพนัน ผลการวิจัยพบว่า ผลเสียหายของการติดพนันมีทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจเศรษฐกิจและสังคม อาทิ ขาดประสิทธิภาพในการเรียน การทำงาน ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาความสัมพันธ์กับครอบครัว ปัญหายักเยือก ฉ้อโกง อาชญากรรม รวมไปถึงปัญหาที่เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอื่นๆ เช่น ติดเหล้าและสารเสพติดอื่นๆ มีการวิจัยระบุว่า ผลเสียหายทางอ้อมที่เกิดกับคนเสพติดการพนันคือ การเพิ่มความเสี่ยงในการติดเหล้าและสารเสพติดอื่นที่มีผลเสียต่อสุขภาพ และคนเสพติดการพนันจะมีนิโคตินในร่างกายมากกว่าคนทั่วไป ซึ่งการเสพติดซ้ำซ้อนจะทำให้การแก้ปัญหายากขึ้นไปอีก (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2562)

ปัญหาทะเลาะวิวาท เด็กและเยาวชนเริ่มใช้ความรุนแรงมากขึ้น สื่อเผยแพร่ข่าวการทะเลาะวิวาทของเยาวชนหลายพื้นที่แต่ละครั้งมีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บทั้งฝ่ายเดียว สองฝ่าย หรือผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง บางเหตุการณ์ถึงขั้นเสียชีวิต สร้างความเดือดร้อน ความเสียหายทั้งผู้ก่อเหตุ ผู้ปกครอง และสถาบัน มีการประกาศสงครามผ่านทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ต่างๆ ใช้ถ้อยคำยั่วยุรรุนแรง หรือประกาศใช้สัญลักษณ์ หรือมีแนวคิด "การทะเลาะวิวาทเพื่อศักดิ์ศรี" โดยการทะเลาะวิวาททวีความรุนแรงในระดับที่สูงขึ้น ใช้อาวุธปืนยิงกันทั้งในสถานที่เอกชนและสถานที่ราชการ เป็นเหตุให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น, 2556)

จากสถานการณ์ สภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบันเห็นได้ว่า พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งปัญหายาเสพติด การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สื่อลามกอนาจาร การพนันและการทะเลาะวิวาท โดยสาเหตุสำคัญมาจากปัญหาครอบครัว ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นอบายมุข สิ่งยั่วและการใช้ความรุนแรงในสังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อเด็กเยาวชน และผู้เกี่ยวข้องอีกมากมาย นอกจากนี้เด็กและเยาวชนที่ขาดความตระหนักรู้ การปลูกฝังความรู้ คุณธรรม จริยธรรม

ทักษะการคิดวิเคราะห์ ขาดเหตุผลในการแก้ไขปัญหา และไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม จะเป็นปัญหาคุณภาพชีวิตของคนไทยในอนาคต ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการจัดการศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สอดคล้องตามแนวคิดการจัดการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ว่า "คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21" โดยการมีส่วนร่วมบูรณาการการทำงาน ส่งเสริมสนับสนุน ป้องกันและช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และทุกคนที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบจากแหล่งอบายมุข (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะครู ต้องการ ที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย
 - 1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสถานศึกษาทั้งหมดจำนวน 32 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 457 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครูจำนวน 425 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 210 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และครูจำนวน 195 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ตำแหน่งเป็นชั้น (Strata)
 - 1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้สอน ที่เป็นหัวหน้างานฝ่ายภาคีเครือข่ายและกิจการพิเศษ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 5 คน โดยการใช้เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งมีคุณสมบัติครบทั้งสามข้อดังต่อไปนี้ 1) มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา หรือคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษา 2) มีประสบการณ์ในการบริหาร ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป 3) มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา ระดับเงินขึ้นไป

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ ตำแหน่ง ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.2 ครูผู้สอน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย

2.2.1 การกำหนดนโยบายมาตรการและกำหนดแผนปฏิบัติการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด

2.2.2 การให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการในการพัฒนาหลักสูตร

2.2.3 การนิเทศ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผล

2.2.4 การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.3 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

1. ลักษณะของเครื่องมือ

1.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคำตอบแบบสำรวจรายการ (check list) ซึ่งคำถามข้อมูลสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert (1961) โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษาในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษาในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษาในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษาในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

1.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง ในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นโดยสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากหนังสือเอกสาร วารสาร รวมทั้งแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา และมุมมองทัศนะของนักวิชาการศึกษาหลายๆ ท่าน เพื่อนำมาใช้ในการสรุปเป็นนิยามศัพท์ของตัวแปรในการวิจัยและเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือจากเอกสารตำรา โดยยึดกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.3 กำหนดรูปแบบ โครงสร้างของเนื้อหาของแบบสอบถามให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการ

สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

1.4 ประมวลข้อมูลและความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามตามโครงสร้างเนื้อหา และรูปแบบตามที่กำหนดไว้

1.5 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาการตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและส่วนที่ใช้ตลอดจนความถูกต้อง ความเหมาะสมของแบบสอบถาม

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความสอดคล้อง ของข้อคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ ผลปรากฏว่ามีคะแนนระหว่าง 1.00

1.7 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วตาม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไปทดลองใช้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.910

1.8 ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

2. แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หลังจากที่ได้วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา เลือกเฉพาะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ข้อที่ต่ำที่สุดของแต่ละด้าน จำนวนด้านละ 1 ข้อ จำนวน 4 ด้าน นำมากำหนดประเด็นคำถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

2.2 นำร่างประเด็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ ปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะ

2.3 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่เป็นฉบับสมบูรณ์ ไปสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เพื่อหาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5 ท่าน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

2.4.1 ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด จำนวน 1 คน

2.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปหรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และมีผลงานดีเด่นระดับเงินขึ้นไป เกี่ยวกับโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา จำนวน 3 คน

2.4.3 ครูผู้สอน ที่เป็นหัวหน้างานฝ่ายภาคีเครือข่ายและกิจการพิเศษ จำนวน 1 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเพื่อขอความร่วมมือ และความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

1.2 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือไปสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

1.3 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามพร้อมแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา พร้อมด้วย QR Code Google Form เพื่อขอความ

อนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามแก่ผู้วิจัยทางทางระบบออนไลน์

2. การเก็บรวบรวมด้วยการสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเพื่อขอความร่วมมือ และความอนุเคราะห์จากผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครราชสีมา ด้วยการสัมภาษณ์ (Interview)

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและส่งหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเพื่อขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ (Interview) ด้วยตนเอง

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายวัน เวลา สถานที่ ผู้ให้การสัมภาษณ์ล่วงหน้า

2.4 ผู้วิจัยจัดเตรียมอุปกรณ์บันทึกภาพ และเครื่องบันทึกเสียง

2.5 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ โดยขออนุญาตบันทึกภาพและเสียงเอาไว้ เป็นหลักฐานประกอบการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความเรียบร้อย ความสมบูรณ์ในทุกคำตอบ แล้วคัดเลือกฉบับสมบูรณ์และถูกต้องมาลงรหัสไว้

1.2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย () และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวมแล้วนำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์(บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121) แล้วแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แปลว่า มีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แปลว่า มีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แปลว่า มีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แปลว่า มีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แปลว่า มีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานในระดับ น้อยที่สุด

1.4 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานะภาพการดำรงตำแหน่ง โดยวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test independent) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมด แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล

2.2 นำข้อความที่ผู้ให้ข้อมูลมาจัดกลุ่มคำ (Phase) ที่เป็นประเด็นเดียวกันและขีดด้วยเส้นเน้นคำ หรือข้อความนั้น ๆ ในแต่ละบุคคล

2.3 อ่านบทวนกลุ่มคำทั้งหมดที่จัดกลุ่มไว้จนเข้าใจกับความคิดของผู้ให้ข้อมูล

2.4 วิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive method) คือ การพิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุปแล้วบรรยายเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและ
อบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ดังแสดงในตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว
ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงาน โครงการสถานศึกษา สีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การกำหนดนโยบายมาตรการและกำหนด แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญห ยาเสพติด และอบายมุข	4.21	0.41	มาก
2. การให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการใน การพัฒนาหลักสูตร	4.32	0.39	มาก
3. การนิเทศ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผล	4.35	0.42	มาก
4. การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.32	0.40	มาก
รวม	4.30	0.34	มาก

จากตาราง 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและ
อบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.34)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้าน การนิเทศ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และ
ประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.42) รองลงมา คือด้านการให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการในการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}$ =
4.32, S.D. = 0.39) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายมาตรการและกำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด และอบายมุข ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.41)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษา สีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดนโยบายมาตรการ และกำหนดแผนปฏิบัติการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติดและอบายมุข	4.09	0.45	4.22	0.02	-1.11	0.263
2. การให้คำแนะนำคำปรึกษา ทางวิชาการในการพัฒนา หลักสูตร	4.61	0.14	4.30	0.40	6.66*	0.002
3. การนิเทศ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผล	4.40	0.36	4.35	0.42	0.42	0.561
4. การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.17	0.53	4.33	0.39	-1.47	0.243
รวม	4.32	0.34	4.30	0.34	0.21	0.989

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการในการพัฒนาหลักสูตร ส่วนด้านที่เหลือจำนวน 3 ด้านไม่แตกต่าง โดยค่าเฉลี่ยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูผู้สอน

3. แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครราชสีมา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครู ที่เป็นหัวหน้างานฝ่ายภาคีเครือข่ายและกิจการพิเศษ จำนวน 1 คน จำนวน 5 คน ได้แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา แต่ละด้าน ดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาการกำหนดแผนปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันกำหนดแผนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดและอบายมุขสถานศึกษาควรมีการประชุม ชี้แจง สร้างแรงจูงใจ ให้ภาคีเครือข่าย ผู้นำชุมชน

3.2 แนวทางพัฒนาการการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีการระดมสมองจากบุคลากรทุกคน เพื่อร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษามีการวิเคราะห์ SWOT โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำสถานศึกษา มีการใช้ระบบวงจร PDCA มาใช้

3.3 แนวทางพัฒนาการนิเทศ กำกับ ติดตาม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุข และให้ความร่วมมือในการทำงานของครูและคณะทำงาน ส่งเสริมให้ครูรักงานวิชาการ ทำงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3.4 แนวทางพัฒนาการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู และบุคลากร ในงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้ เข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา เกี่ยวกับ

งานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานควรมีการส่งเสริม เรื่องความสัมพันธ์ของบุคลากรในองค์กร

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการนิเทศ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและอบายมุข และให้ความร่วมมือในการทำงานของครูและคณะทำงาน ส่งเสริมให้ครูรักงานวิชาการ ทำงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เคารพในหลักการและเหตุผล พยายามปรับปรุงคุณภาพของงาน และช่วยเหลือให้ครูปฏิบัติงานได้สะดวก มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม จะต้องตั้งอยู่บนหลักแห่งมนุษยสัมพันธ์ โดยสถานศึกษาต้องศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ การวางแผน ดำเนินการตามแผน การสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล สถานศึกษาควรมีการรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน ได้รับรู้ ตรวจสอบ เพื่อการปรับปรุงและแก้ไข รวมถึงการเผยแพร่รายงานผลการปฏิบัติงานให้กับชุมชน และมีการประเมินผลตามแผนงานโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธนพรพรรณ เชื้องดี (2553) ที่ได้กล่าวว่า การนิเทศ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการกระทำได้โดยการร่วมติดตามกำกับ ตรวจสอบหรือสังเกตการณ์ดูแลช่วยเหลือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของราษฎร ในท้องถิ่นหลังจากได้รับความรู้จากการฝึกอบรม และสอดคล้องกับแนวคิดของ บุชบา ไตรยพันธ์ (2564) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ในการประเมินผล เป็นการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณค่าของคุณลักษณะต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือตั้งไว้ เพื่อให้สอดคล้องตามหลักเกณฑ์การทำงานการประเมินข้อดีและข้อบกพร่องในการบริหารงาน รวมทั้งการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินงาน ผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงาน การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษากำหนดตัวชี้วัด และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนคณะกรรมการทุกฝ่ายประเมินผลร่วมกัน และให้ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือด้านการให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีการระดมสมองจากบุคลากรทุกคนเพื่อร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ SWOT โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำสถานศึกษา มีการใช้ระบบวงจร PDCA มาใช้และดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน ศึกษา วิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ภารกิจ/พันธกิจของหน่วยงาน จัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา ต้องเชื่อมโยงกับนโยบาย รัฐบาล ยุทธศาสตร์ระดับชาติและถ่ายทอด ลงไปสู่การปฏิบัติ และต้องนำนโยบายจากกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และนโยบายจากสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด มากำหนดทิศทางของการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มงคลทิพย์ ใจอินผล (2554) ศึกษาการดำเนินงานวิชาการการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการในการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารต้องได้อบรมใน เรื่องการนำ หลักสูตรไปใช้แก่ครูและบุคลากร ผู้บริหารมีการประชุมคณะครูเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ ในเรื่องหลักสูตรไปพัฒนา และส่งเสริมให้ครูพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัด กิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงสภาพชุมชนและท้องถิ่น ผู้บริหารได้แนะนำให้ครู นำทรัพยากรท้องถิ่นมาจัดทำ สื่อการเรียนการสอน รวบรวมแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ ผู้บริหารได้จัดให้มีสมุดบันทึกผลการนิเทศ มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ นอกจากนั้นปัญหาที่พบได้ มีครูส่วนน้อยเสนอว่าผู้บริหารขาดการกำกับ ติดตามการนิเทศ ภายในอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ รวมถึงผู้นิเทศไม่ได้เน้นนิเทศด้านงานวิชาการและไม่ได้ปฏิบัติตามแผนการนิเทศที่วางไว้ เนื่องจาก อัตราส่วนของครูนิเทศและพื้นที่รับผิดชอบมีมากเกินไป และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภาณุวัฒน์ กมล (2554) วิจัย เรื่องการบริหารงานวิชาการและการพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการและการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน สังกัด เทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน แล้วเรียงอันดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ การเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการวัดผลและประเมินผล การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ

ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรีจำแนก ตามประสบการณ์โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและ อายุมขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

3.1 ด้านการกำหนดนโยบายมาตรการและกำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และ อายุมข พบว่าแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการกำหนดนโยบายมาตรการและกำหนดแผนปฏิบัติการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และ อายุมข คือผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกัน กำหนดแผนปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและ อายุมขสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจง สร้างแรงจูงใจ ให้ภาคีเครือข่าย ผู้นำชุมชน รวมถึงการร่วมกันวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ในการกำหนดแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการกำหนดแผนต้องดูนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนำนโยบายต่างๆ มากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดและ อายุมขของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนจะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดทำร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และ อายุมขได้ตรงประเด็นปัญหาต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาวฤทธิ ภูบัวเพชร (2562) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผน เป็นการร่วมกันในการแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และการจัดลำดับความสำคัญของ ปัญหาการกำหนดแนวทาง การดำเนินงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบ การใช้ทรัพยากร และกำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล และสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญประภา สมพงษ์ (2563) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม ด้านการกำหนดนโยบายเป้าหมายและการวางแผนดำเนินงาน เป็นการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้าไปมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพบริบทของสถานศึกษาจนนำไปสู่การ กำหนดนโยบาย การวางแผนยุทธศาสตร์ เป้าหมายของสถานศึกษา เสนอแนวทางการดำเนินงาน การกำหนดหลักสูตรกิจกรรม หรือโครงการ วางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และการวิเคราะห์ปัญหา เสนอความต้องการหรือเสนอความคาดหวังของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 ด้านการให้คำแนะนำคำปรึกษา ทางวิชาการในการพัฒนาหลักสูตร พบว่าแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาโดยสถานศึกษา คือผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการระดมสมองจากบุคลากรทุกคน เพื่อร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษามีการวิเคราะห์ SWOT โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาการใช้ระบบวงจร PDCA มาใช้และดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน ศึกษา วิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ภารกิจ/พันธกิจของหน่วยงาน จัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาโดยกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา ต้องเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ระดับชาติและหน่วยงานต้นสังกัดด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การระดมสมองจากบุคลากรทุกคนและการจัดทำ SWOT เพื่อร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษานั้นจะช่วยให้การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษามีความเหมาะสม ถูกต้อง ตรงตามนโยบายของต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์พรรณ ชันติธรรมการ (2560, น.109-112) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม นักพัฒนาหลักสูตรและแผนพัฒนาการศึกษานอกระบบด้วยรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ซึ่งการดำเนินการศึกษาในลักษณะวิจัยและพัฒนา มี 8 ขั้นตอน ได้แก่ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการ ร่างรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ การฝึกอบรม พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม นำหลักสูตรไปใช้ และติดตาม ผลและประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า ผลการพัฒนาและ ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบด้วยรูปแบบการฝึกอบรม โดยใช้วิธีออนไลน์ (Online) และวิธีเผชิญหน้า (Face to face) ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การประเมินสภาพแวดล้อมเป็นการประเมินความเหมาะสมของ หัวข้อหลักสูตรฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีความสอดคล้องทุกด้าน การประเมินผลสัมฤทธิ์ การฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ ภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ตลอดทั้งการประเมินผลผลิตซึ่งเป็นการติดตามผลหลังการฝึกอบรม พบว่า ผลการประเมินการเขียน หลักสูตรใหม่จำนวนทั้งสิ้น 3 หลักสูตร พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุชิต จันทิลลา (2559, น.275-284) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านภาษาของ ผู้เรียนสำหรับครูระดับประถมศึกษา ซึ่งการดำเนินการศึกษามี 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสมรรถนะ 2) ศึกษาปัญหาและความต้องการสมรรถนะ 3) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และ 4) ทดลองและศึกษา ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบ One group pretest-posttest design ผลการศึกษา พบว่า 1) สมรรถนะที่พัฒนาขึ้นทุกสมรรถนะมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก

ที่สุด ประกอบด้วย 13 สมรรถนะใดแก่ด้านความรู้ 5 สมรรถนะ ด้านทักษะ จำนวน 5 สมรรถนะ ด้านคุณลักษณะ จำนวน 3 สมรรถนะ 2) ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับสมรรถนะอยู่ในระดับ มากที่สุด 3) หลักสูตรฝึกอบรมมี 8 องค์ประกอบ คือ ความ เป็นมาหลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญ โครงสร้างเนื้อหา กิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้และการวัดและประเมินผล 4) ผลการ ทดลอง ใช้หลักสูตรฝึกอบรมพบว่า สมรรถนะทุกด้านของครูหลังการฝึกอบรมสูงขึ้น และสูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ทั้งนี้ความพึงพอใจ ของครูต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมและความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผล พบว่าแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษาในการนิเทศ กำกับ ติดตามในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา คือผู้บริหาร สถานศึกษาควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ ส่งเสริมการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุข และให้ความร่วมมือในการทำงานของครูและคณะทำงาน ส่งเสริมให้ครูรักงานวิชาการ ทำงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เคารพในหลักการและเหตุผล พยายามปรับปรุงคุณภาพของงาน และช่วยเหลือให้ครูปฏิบัติงานได้สะดวก มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม จะต้องตั้งอยู่บนหลักแห่งมนุษยสัมพันธ์ โดยสถานศึกษาต้องศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ การวางแผน ดำเนินการตามแผน การสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนานวัตกรรมนิเทศ ติดตามและ ประเมินผล สถานศึกษาควรมีการรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน ได้รับรู้ ตรวจสอบ เพื่อการปรับปรุงและแก้ไข รวมถึงการเผยแพร่รายงานผลการปฏิบัติงานให้กับชุมชน และมีการประเมินผลตามแผนงานโครงการที่ มีการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนคณะกรรมการทุกฝ่ายประเมินผลร่วมกัน และให้ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การประเมินผลทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ ส่งเสริมการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสพติดและอบายมุข การให้ความร่วมมือในการทำงานของครู ส่งเสริมให้ครูรักงานวิชาการนั้น จำทำให้เกิดประสิทธิภาพในการ นิเทศ กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ ปฐม สิริธรร (2559) ศึกษาบทบาทการนิเทศ กำกับ ติดตามของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอ พนม ทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอพนมทวน จังหวัด กาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก โดยเรียงตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างขวัญของครู ด้าน ผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านการคัดเลือกและใช้ประโยชน์ บุคลากร และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิฑูรย์ หัสรินทร์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศ ติดตามการนิเทศ ภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประสิทธิภาพงานและขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่าแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการ สร้างขวัญกำลังใจให้กับครู และบุคลากร ในงานการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา คือผู้บริหาร สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้ เข้ารับการฝึก อบรม สัมมนา เกี่ยวกับงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานควรมีการส่งเสริม เรื่องความสัมพันธ์ของบุคลากรใน องค์การ ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษาและควรจัดให้มีการประชุม บุคลากรในสถานศึกษากันอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรชี้แจงปัญหาในการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา สถานศึกษา ควรดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม และมอบหมายภาระงานตามศักยภาพ ความรู้ความสามารถของบุคลากร และควรกล่าวชื่นชม เมื่อ มีการปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้ เข้ารับการฝึก อบรม สัมมนา เกี่ยวกับงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขของสถานศึกษา การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน กล่าวชื่นชมเมื่อมีการปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติต้องการจากผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการทำงานอย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ขวัญใจ โคนอก (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของครูการศึกษานอกโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ผลการศึกษาพบว่าอยู่ใน ระดับมาก 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ร่วมงาน ด้านสภาพการทำงานด้านโอกาสก้าวหน้า และด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านที่มีระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการและสอดคล้องกับแนวคิดของสุธีรัตน์ ปัจจยดา (2551, บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับ ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ด้านระบบตำแหน่ง ด้านระบบบำเหน็จความชอบ ด้านระบบความก้าวหน้า ด้านระบบ

เงินเดือน ด้านระบบสวัสดิการ ด้านระบบจิตใจอื่นๆ และด้านระบบความมั่นคงมีระดับขวัญ และกำลังใจในระดับมาก 2) เมื่อเปรียบเทียบระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานจำแนกตามเพศ พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามสถานที่ปฏิบัติงาน พบว่า ด้านระบบเงินเดือน ระบบตำแหน่ง ระบบความก้าวหน้า ระบบความมั่นคงและระบบจิตใจอื่นๆ มีระดับขวัญและกำลังใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านระบบสวัสดิการและด้านระบบบำเหน็จความชอบมีระดับขวัญและกำลังใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ควรมีการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดและอบายมุข สถานศึกษา และสร้างแรงจูงใจ ให้ภาคีเครือข่าย ผู้นำชุมชนด้วย

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา ควรใช้ระบบวงจร PDCA มาใช้และดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน ศึกษา วิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ภารกิจ/พันธกิจของหน่วยงาน จัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาด้วย

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมาควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดและอบายมุข และให้ความร่วมมือในการทำงานของครูและคณะทำงาน ส่งเสริมให้ครูรักงานวิชาการ

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้ เข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา เกี่ยวกับงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดและอบายมุข ของสถานศึกษา จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานควรมีการส่งเสริม เรื่องความสัมพันธ์ของบุคลากรในองค์กร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข สังกัดอื่นๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ที่ส่งผลต่อบทบาท ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). นโยบายสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2559). การดำเนินงานสถานศึกษาสีขาวปลอดภัย เสพติด และอบายมุขของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การดำเนินงานสถานศึกษาสีขาวปลอดภัย เสพติดและอบายมุข. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กชพรพรรณ สุทธิศิริพงษ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2255). การพัฒนารูปแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติด กรณีศึกษา สถาน พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต.
- กิตติธัช แสนภูวา. (2557). การศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดกาญจนบุรี. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ : เพชรบุรี.
- จุฑามาส จันทร์มณี. (2563). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาบุคลากรยุคดิจิทัล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (สาร นิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร.
- ชุติมาพร เขาวนัไว. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- เบญจวรรณ ช่อชูและพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนวิชูทิศ สำนักงานเขตดินแดง สังกัดกรุงเทพมหานคร.
- สิรินภา จงท่ามา. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนเอกชนในกำกับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). นครปฐม. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุรพงศ์ อังโพธิ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.
- สุริพร แก้วโพธิ์. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น นักเรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ปทุมธานี. มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สายสุดา สุขแสง และคณะ. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.